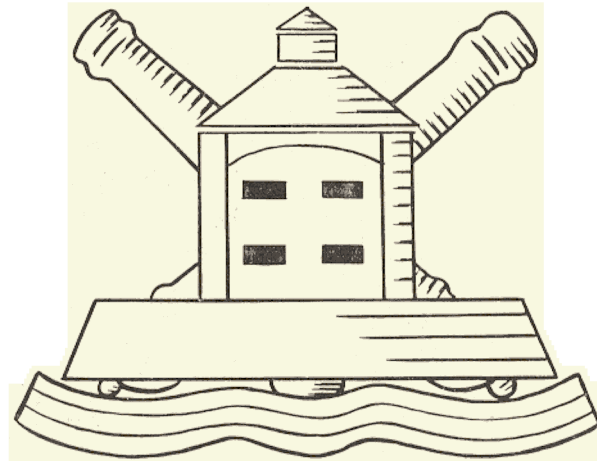

KUSTPOSTEN

Nr 1

Kustartilleristen

1954

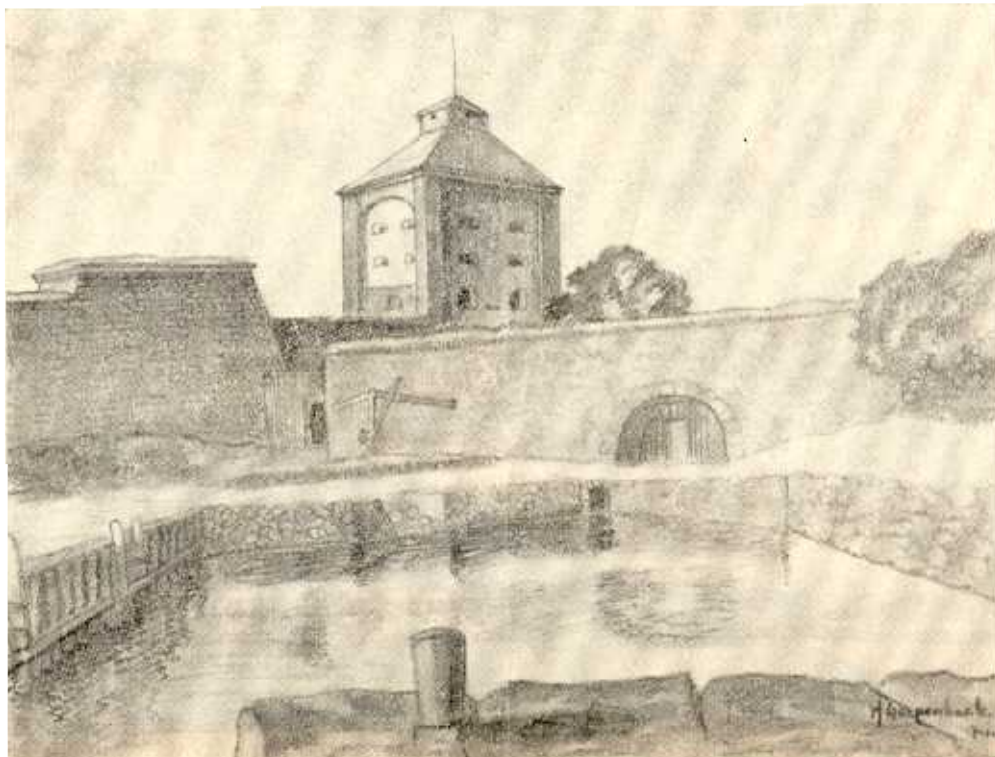

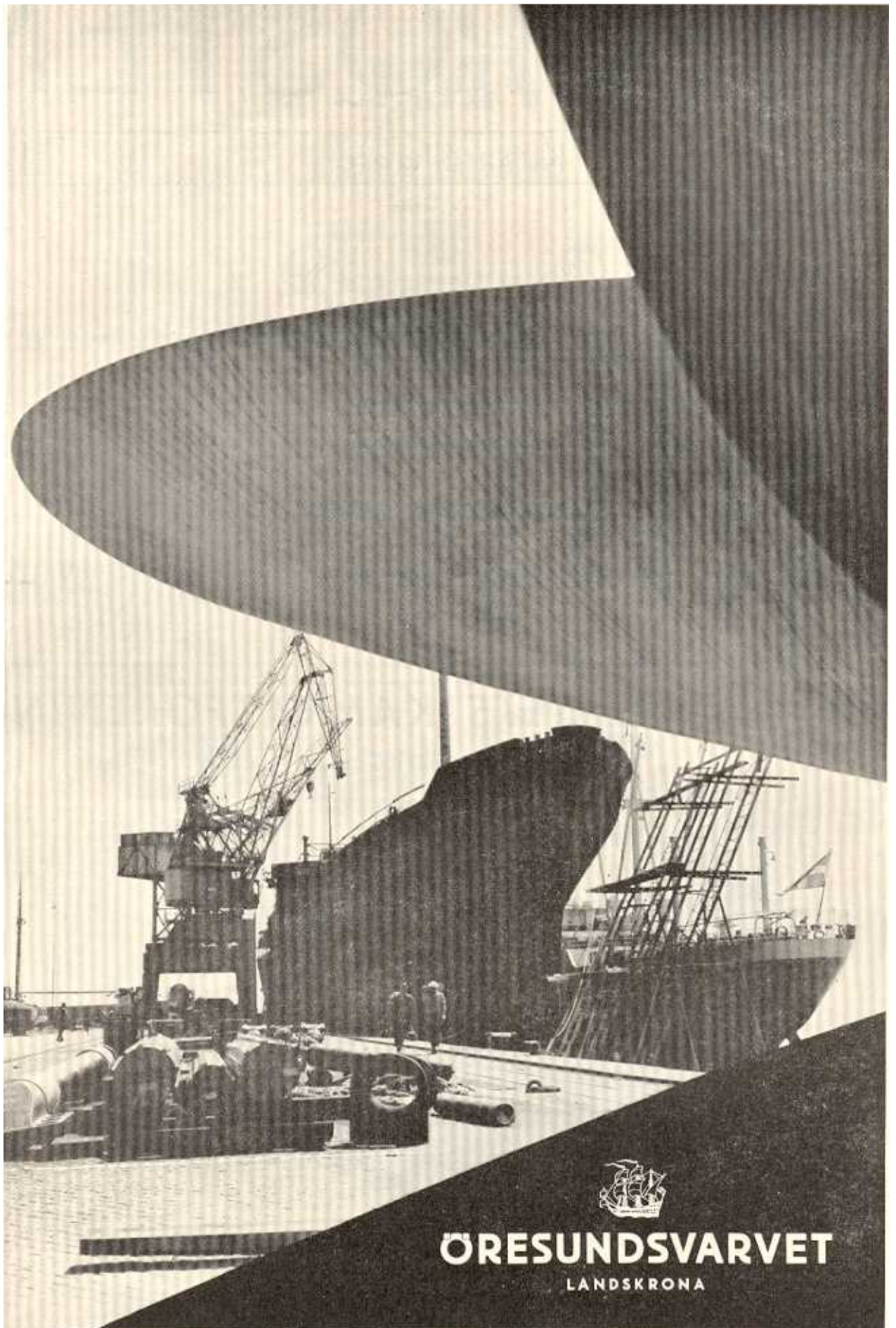
MEDLEMSBLAD

för

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING

GÖTEBORG

ÖRESUNDSVARVET
LANDSKRONA

KUSTPOSTEN

Vid sin utnämning till inspektör för Kungl. kustartilleriet yttrade general Rudolf Kolmodin bl. a. följande:

"Inom vårt vapen äro våra kamratföreningar på ett särskilt sätt vårdare och bärare av traditionen och redan härigenom göra de för vapnet ett betydelsefullt och gott arbete. Ur en glädjefylld och kamratlig samling i minnenas värld växer fram en stark solidaritet omkring det egna truppförbandet, som även i sitt intresse sträcker sig till dagens och framtidens liv. Livskraftiga kamratföreningar bidrager på ett betydelsefullt sätt till att stärka vapnets ställning. Det har för den skull alltid synt mig mycket glädjande om kamratföreningsrörelsen funnat upprätthållas i sin fulla styrka såsom en värdelig del av kustartilleriets gemenskap".

Dessa ord av kamratföreningens hedersordförande manar oss till sammanhållning och fortsatt arbete inom föreningen. Det finns stora möjligheter för var och en att göra en insats för föreningens utveckling.

Vi kan inom föreningen alldeles särskilt glädja oss åt de intima kontakter och de vänskapliga förhållanden, som råda mellan oss och de militära kamratföreningarna i vårt broderland Norge. Vid alla högtidligare sammankomster i det ena landet deltaga alltid på inbjudan representanter från det andra landet. Vi hålla denna vänskap för mycket värdefull och hoppas, att den skall bestå och växa sig starkare genom åren.

Redaktören.

Kamratföreningens styrelse

Ordförande:	Överste S. E. Haglund
1 v. ordf.:	Överste Åke Wockatz
2 v. ordf.:	Övermask. Alex. Hawborn
Sekreterare:	Vaktmästare Olle Boberg
Skattmästare:	Förvaltare Carl Svanberg
Klubbmästare:	Ass. Henry Andréasson
Ledamöter utan särskild funktion:	Kapten K. Hamilton Maskinmäst. C. A. Hofving
Styrelse-suppleanter:	Sergeant B. Berglund Herr Arthur Jansson
Ansvarig utgivare:	Kapten K. Hamilton
Redaktör:	Major Gösta Karlberg

Föreningsnålen

bör varje medlem ha fästad vid sitt rockuppslag. Den är ett tecken, som visar att Du tillhör en militär förening där inga gradskillnader finnes, en förening för det goda kamratskapet.

Nålen kostar bara kr. 1:50 och fås hos skattmästaren. Köp den nu!

Grundvattenbrunnssänkning i Högsjö

Västernorrlands
län

**enligt AIB:s
metod**

... som är
arbetsbespa-
rande utan att
för vattentäkten
farliga ingrepp i
de vattenförän-
de lagren sker.
Sedan år **1949**
har under vår
ledning sänkts
brunnar för ca
50 städer och
sambällen.

Vattenförsörjning och avlopp • Grundvattenundersökningar • Bostadshus
Industri och kommunala byggnader • Mätningar och stadsplaner
Projektering — Arbetsledning — Kontroll

ALLMÄNNA INGENIÖRSBYRÅN A/B

KLADHOLMSTORG 11 • STOCKHOLM • TELEFON 22 24 20
BOTTREDE • HELSINGBORG • KALMAR • KARLSTAD
LUNDVÄG • ÖSTERSUND • UMEÅ • UPPSALA

Olofströms

rostfria

CONTACTO

- en uppskattad presentartikel
- en kvalitetsvara för vardagsbruk

CONTACTO

SVEN SALÉN

AKTIEBOLAG

Skeppsredare, Skeppsmäklare & Befraktningsagenter

STOCKHOLM

STYRMANSGATAN 4

Telegram: "SALÉNSHIP"

TELEFON: 67 97 60

GÖTEBORG

SKEPPSBRON 4

Telegram: "SALÉN"

Telefon: 11 29 63, 11 29 64, 11 49 64

(forts. fr. sid. 5)

Under de första åren av det stora nordiska kriget (1700—1721) blev västkusten och Göteborg relativt skonade. Den svenska handeln i Västerhavet led emellertid avsevärt avbräck. Medelst konvojer hade man sökt upprätthålla handeln, men då detta skydd år 1713 upphörde, avtynade handeln alltmäta. I stället utvecklades det svenska kaperiet i avsevärd grad under ledning av den svenske kommandören Lars Gatenhjem och med Göteborg och dess skär-gård som bas.

Kaperiet blev mycket kännbart särskilt för England och Danmark och utgjorde en av anledningarna till dessa länders beslut att rikta ett anfall mot Göteborg.

Den drivande kraften å de förbundnas sida att rikta ett slag mot den svenska västkusten var den danske amiralen Peder Tordenskiöld, som av sin konung Fredrik IV erhölet befälet över den danska nordsjöeskadern. Erövringen av Göteborg hade länge lekt honom i hågen.

I maj år 1717 kom så första anfallet.

Tordenskiölds plan var att genom ett överraskande anfall sätta sig i besittning av Nya Varvet och genom eld förstöra detta och därvarande sjöstridskrafter. Nya Älvsborgs fästning skulle därför passeras under mörker. De danska sjöstridskrafterna utgjordes av 30 fartyg, varav 2 linjeskepp. Ombord befunno sig omkring 1800 man landtrupper.

Anfallet kom emellertid ej överraskande. Rykten därom spreds från Norge redan i första hälften av april. Därtill kom att en av de danska fartygscheferna icke fullföljde av Tordenskiöld utfärdade order, vilket medförde, att ett av fartygen icke i tid anslöt sig till den övriga eskadern. Då Tordenskiöld icke ville börja anfallet utan att hela eskadern var samlad gick överraskningsmomentet om intet.

Åtgärder för anfallets mötande hade därför vidtagits av svenskarna, så att då T. på morgonen den 2 maj siktades vid Vinga voro svenskarna väl förberedda. Nya Älvsborgs fästning och befästningarna i övrigt vid inloppet hade blivit rustade och försatta i stridsdugligt skick, varjämte trupper ur garnisonen avdelats till dessa befästningar och i övrigt grupperats utefter stränderna. Dessa trupper utgjordes av det s. k. småländska tre- och femmänningsregementet och det s. k. Zengerleins sachsiska infanteriregementet, det senare sammansatt av sachsiska krigsfångar och därför just icke av bästa slag. Därtill kom en ur olika regementen sammansatt grenadjärbataljon, som besatte Karingberget.

I farvattnet mellan Nya Varvet och Rya Nabbe utlades vidare en spärr bestående av fyra fregatter. Innanför sänkverket vid Nya Varvet förankrades en galär.

T. beslöt att invänta mörkret. Klockan 9 på kvällen igångsattes anfallet. Vid Knippelholmen lät han linjeskeppen ankra. Huvuddelen av besättningarna lät han överföra till de övriga fartygen och med dessa begav han sig in i farvattnet mellan Nya Älvsborg och Karingberget. Vinden var dålig, varför fartygen måste ros eller bogseras. Mellan 1 och 2 på natten började striden med en kraftig skottväxling mellan fästningen och en s. k. skottpråm, som sånts i förväg för att upptaga striden med fartygen vid Nya Varvet.

De övriga fartygen kommo ungefär två timmar senare. Striderna pågingo därefter omkring sex timmar, varunder Tordenskiöld befann sig mellan Nya Älvsborgs kanoner och fartygskanonerna vid Nya Varvet. Därtill utsattes han av gevärseld från stranden — särskilt från Karingberget — samt av eld från batterierna och galären vid Nya Varvet.

På en. fann T. för gott att uppgiva striden och styrde ut ur inloppet under en god ostlig vind.

Tordenskiölds motgångar detta år stannade icke med misslyckandet vid Göteborg. Även ett anfall mot Strömstad gick honom emot.

I november 1718 föll Karl XII vid Fredrikshald och svenskarnas återtag ur Norge tog sin början. Fredsunderhandlingarna med Danmark misslyckades och kriget måste upptagas på nytt.

Redan den 7 april 1719, medan nya fredsunderhandlingar med Danmark pågingo, uppenbarade sig Tordenskiöld utanför Göteborg och ankrade på Rivöfjorden, varifrån han blockerade Göteborg.

Tordenskiöld vågade, varnad av misslyckandet 1717, icke gå till anfall mot Nya Älvsborgs fästning. En plan att landsätta trupper på Hisingen, för att därifrån rikta ett anfall mot fästningen, kom ej heller till utförande.

I juli beslöt sig emellertid Tordenskiöld att utföra ett anfall mot Marstrand och därvarande svenska sjöstridskrafter. I mitten av juli begav han sig sålunda med de lätta fartygen till Marstrand. Linjeskeppen kvarlägo utanför Göteborg.

Den 21 juli 1719 landsteg han på Koön. Genom hotelser och list lyckades han få fästningen att kapitulera den 26 juli.

Närvaron av T. i den bohusländska skärgården och utanför Göteborg hade givetvis föranlett de svenska myndigheterna att vidtaga åtgärder för mötande av ett ev. nytt anfall mot Göteborg.

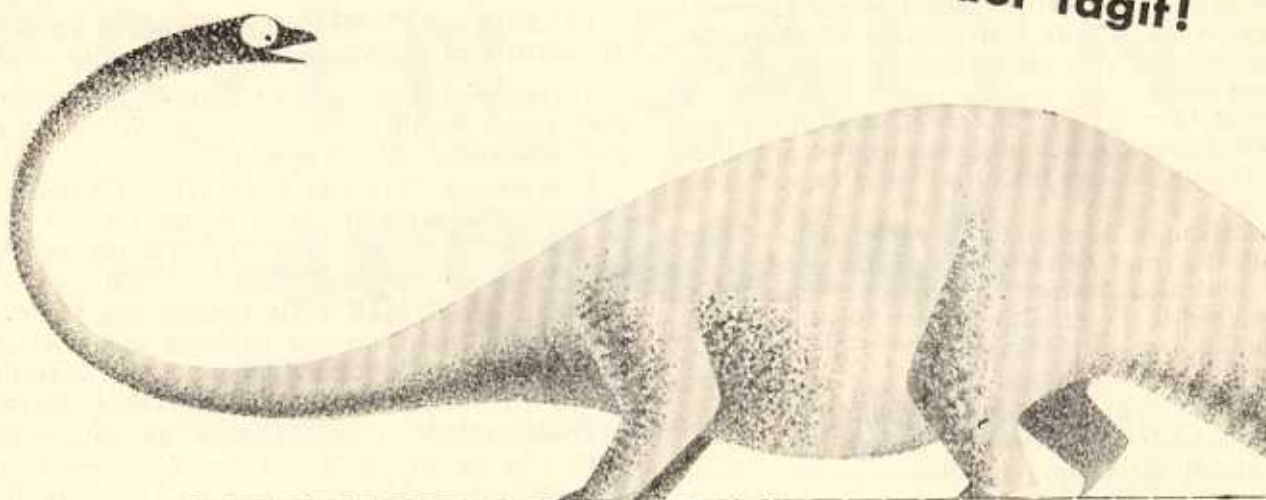
Försvarsförberedelserna leddes av fältmarskalken greve Karl Gustaf Rehnschiöld, såsom den för hela västkusten och Skåne ansvarige, samt av generalguvenören i Göteborg, greve Mörner, som var högste befälhavare på platsen. Fästningsverken reparerades och bestyckades, varjämte palissader och andra hinderanordningar förbättrades eller anlades. Nya trupper beordrades till Göteborg och grupperades på båda sidor om Göta älv, varjämte besättningstrupper till Nya Älvsborgs och Bohus fästningar avdelades. Göteborgs fästningsgarnison gjordes beredd. Trupperna i fästningarna utgjordes i huvudsak av Älvsborgs regemente och det Zengerleinska sachsiska regementet, för säkerhet skull blandade med varandra.

För att förhindra ett inträngande till Göteborg beordrades i slutet av juni även utförandet av en fartygsförsänkning mellan Rya Nabbe och Nya Varvet. Arbetet blev dock fördröjt av olika anledningar och kom icke till utförande förrän senare.

Tordenskiöld hade som väntat icke uppgivit sitt uppsatta mål att erövra Göteborg och de lättvunna framgångarna vid Marstrand sporrade honom. Det sågs att T. till danske konungen uttalat, att Nya Älvsborgs fästning skulle han nu "intaga lika lätt som man rökte sin pipa"!

(forts. å sid. 11,

...200.000.000 år har det tagit!

C6

ENERGOL

— sista ordet i den utvecklingsprocess som började redan på jätteödlornas tid. Ur en speciellt utvald råolja har BP:s forskningslaboratorier fått fram två produkter med beprövad, överlägsen smörjeffekt — ENERGOL motor oil och ENERGREASE smörjfett.

Skona motorn och reparationskontot — byt till ENERGOL

SVENSKA BP OLJEAKTIEBOLAG

CHEFS-SKIFTE

Avgående

Tillträdande

Med framförande av ett varmt tack för de många år jag haft äran att vara kamratföreningens ordförande uttalar jag min förhoppning att den goda anda, det stora intresse och det goda kamratskap, som alltid ådagalagts av kamratföreningens medlemmar, alltjämt må bestå till gagn för föreningen, för vårt vapen och för vårt land.

H. Callerström

Göteborgs kustartilleriförsvaret med Kungl. Älvsborgs kustartilleriregemente och dessas föregångare i försvaret av Sveriges kust mot Västerhavet ha gamla traditioner. Det är för mig en heder och en glädje att emottaga förtroendet att vara ordförande i Kustartilleriets kamratförening i Göteborg, som har satt vårdsnaden av dessa traditioner bland sina främsta mål.

Sven Haglund

* * * * *

KA 4 FBU

Kustartilleriets krigsorganisation bygger i stor utsträckning på värnpliktigt befäl. Då det värnpliktiga befälet — och särskilt underbefälet, som utgör det stora flertalet därav — före 1953 inte hade längre utbildningstid än den övriga värnpliktiga personalen, är det fullt förståeligt, att deras kunskaper lätt har kunnat glömmas, då de fått inläras på så kort tid. I avsikt att råda bot på detta bildades hösten 1950 KA befälsföreningar med uppgift att på frivillighetens väg förkovra det värnpliktiga befälets kunskaper.

Inom FBU finnas såväl allmänna kurser, vilka möjliggöra bibehållandet av ett förordnande i innehavd grad sedan förordnandet normalt skulle ha utgått, som befodringskurser, som möjliggöra befodran till en högre tjänstegrad. Regementsad-

jutanten, löjtnant Rundahl eller utbildningsadjutanten, löjtnant Ahlström, KA 4 lämna besked på alla frågor i denna sak.

Välkomna till KA 4 FBU!

* * * * *

Årsmöte

avhölls den 5/3 å Hantverksföreningens Restaurant. Avgående ordföranden och sekr. avtackades med blommor. Tre representanter från norska kustartilleriföreningar voro inbjudna att närvara vid samkvämet som vidtog efter förhandlingarna. Avgående ordf. överste H. Callerström valdes med acklamation till hedersledamot.

Husqvarna

cyklar
motorcyklar
mopeder
symaskiner
strykjärn
bordsemalj
gjutgods
gräsklippare

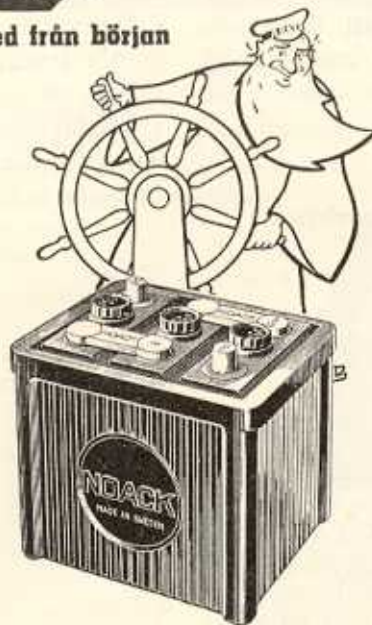
diskmaskiner
tvättmaskiner
kylskåp
kaminer
pannor
spisar
jaktvapen

gör allt för Er

NOACK

Vi var med från början

G. C. FAXE AB · MALMÖ

AVD. NORDISKA ACKUMULATORFABRIKEN

Larochegatan 4. Tel. FAXIUS

Landets äldsta bilbatterifabrik

STOCKHOLM
Tel. 21 65 51—21 65 52

GÖTEBORG
Tel. 15 02 59

SUNDSVALL
Tel. 3408

(forts. fr. sid. 7)

Den 31 juli seglade T. från Marstrand till Rivöfjorden. Hans styrka bestod av 7 linjeskepp, 2 fregatter, 5 skottpråmar, 2 flytande batterier, ett antal galärer m. m. Antalet kanoner ombord å dessa fartyg utgjorde minst omkring 525. Härtill kom ett antal mörsare, som medfördes ombord bl. a. å de flytande batterierna. Mot denna artilleristiska styrka stod omkring 80 å 90 kanoner å Nya Älvsborgs fästning. Besättningen å fästningen utgjordes förutom av artillerifolk för pjäsernas betjänande av två kompanier ur vardera av de förut omnämnda Älvsborgs och Zengerleinska regementena. Kommandanten å Nya Älvsborgs fästning, överstelöjtnanten Gadde, var för tillfället tjänstledig, varför befälet fördes av överstelöjtnanten Johan Lillie.

För anfalllet avsåg T. i första hand utnyttja skottpråmarna och de flytande batterierna. Endast ett par linjeskepp och en fregatt kommo därför att deltaga i själva eldgivningen.

Samtliga i anfalllet deltagande fartyg samlades utom kanonskothåll från fästningen på kvällen den 1 augusti.

Fartygen bogserades småningom fram mot fästningen och inom skothåll från denna samt förlades delvis i skydd av de utanför fästningen liggande Knippelholmarna och Aspholmarna.

På stora Aspholmen landsattes 36 st. 16 punds mörsare och på Lilla Aspholmen 4 st. 40 punds mörsare. Medan dessa åtgärder vidtogos påbörjades artilleristriden. Två linjeskepp varpades upp och deltog i anfalllet, men blevo relativt svårt skadade och måste dragas ur striden några timmar under natten för att repareras. Striden fortsatte hela natten och på dagen den 2 augusti. Ett krutmagasin sprang i luften på fästningen, vilket åstadkom en hel del förödelse. Fästningen led även en del skador på grund av artillerielden. Fartygen å sin sida blevo avsevärt skadade. Eldgivningen fortsatte till kl. 8 på kvällen.

På grund av lidna skador och förluster ansåg Lillie behov av undsättning föreligga och utsatte såsom ett tecken härpå en vit flagga på den sida av fästningen, som var vänd mot Göteborg. Denna flagga iaktogs på något av T:s fartyg och uppfattades såsom parlamentärflagga. T. sände därför en slup till fästningen för att uppfordra den att giva sig. Lillie var dock ingalunda benägen härtill. Han avvisade T. med att hälsa "att han icke vore någon bankwardt". Parlamentären återvände ännu en gång, men blev då ånyo avvisad av Lillie med orden "att om han ännu en gång vågade återkomma med en skymflig uppfordran till kapitulation, så skulle han skjuta slupen i sank, parlamentärflaggan till trots".

För att skrämma Lillie lät T. strax därefter sätta segel på en del av sina fartyg, liksom han avsåg att gå till anfall, men det stannade därvid.

På kvällen lät T. föra en del av sina fartyg från stridsplatsen för att reparera. Därjämte fördes ett batteri om 4 st. 100 punds mörsare i land på Aspholmen.

Artilleristriden fortsatte emellertid hela natten och den påföljande dagen och avbröts först kl. 1130 på kvällen den 3 augusti. Fästningen hade på natten fått förstärkning. En fregatt gick på grund och blev svårt skadad av fästningens eld och även

en del av de övriga fartygen fingo skador. Fästningen själv var också svårt skadad. Kanoner hade förstörts, murar hade störtat samman och en hel del av besättningen hade gått förlorad i döda och sårade. Kommandanten och hans besättning hade emellertid lovat varandra att hellre dö än att giva sig.

Å Hisingen var grupperad en bataljon ur Skaraborgs regemente under befäl av översten Stael von Holstein. Denne insåg fästningens belägenhet och att man från Hisingen skulle kunna bistå fästningen genom artillerield i de danska sjöstridskrafternas flank och rygg och mot de danska batterierna å Aspholmarna. Artilleri fanns emellertid ej, men han begav sig till Göteborg och framställde begäran hos myndigheterna där att artilleri skulle ställas till hans förfogande. Han möttes emellertid av ringa förståelse (pjäserna kunde lätt komma i fiendens händer och bli troféer!) och först sedan han personligen förbundit sig att ersätta ev. skador eller förluster fick han fyra kanoner och en mörsare, som under stora svårigheter i den besvärliga terrängen forslades ut och grupperades vid Arendal, mitt emot Aspholmarna. Detta hände på natten till den 4 augusti.

På morgonen denna dag blev därför danskarna beskjutna från två håll och det dröjde ej länge förrän man kunde iakttaga hur det ena fartyget efter det andra drogs ur striden och utom skothåll från fästningens artilleri.

Man ser av de ovan relaterade striderna huru de farhågor, som tidigare vid flerfaldiga gånger uttalats beträffande de risker, som förelåg från de utanför fästningen liggande Aspholmarna, blevo förverkligade. Frånsett detta — och myndigheternas ovilja att snabbt ställa pjäser till överste Staelns förfogande — var fästningens försvar väl skött. Såsom erkänsla för sin tapperhet, sin energi och okuvliga motståndsvilja blev Lillie utnämnd till överste och tilldelad friherrelig värdighet. På hans vapen tecknades "en fästning av silver på en älv".

Även överste Stael von Holstein blev i sinom tid friherre och i hans vapen ser man "två kanoner över en ström".

Den 26 september hävdades blockaden av Göteborg. Med anledning härav torde bevakningen varit mindre tillfredsställande och denna omständighet blev den närmaste orsaken till att en av Tordenskiold utförd kupp mot Nya Varvet i avsikt att återtaga några av svenskarna tagna danska fartyg i början av oktober med framgång kunde genomföras.

I Marstrand samlade T. ihop ett 10-tal slupar och ett par tre galärer och med dessa fartyg begav han sig roende iväg söderut på em. den 7 oktober.

Vid Gefveskär kvarlämnades galärerna under det att roddsluparna satte kurs mot Nya Varvet, strykande tätt intill stranden vid Käringbergsbatteriet (vid KA 4 nuvarande hamn). Klockan var då redan mellan 11 och 12 på kvällen. Posterna vid Käringbergsbatteriet och vid Carolibatteriet (udden innantill för KA 4 pjäshall) hörde roddsluparna. Vid det förstnämnda batteriet blev danskarna anropade. Svaret, som danskarna gav, "goda svenskar" och "det vore de svenska galärer", godtogs emellertid och föranledde ingen annan åtgärd än att rapport avsändes till

(forts. å sid. 13)

Betald annonsplats

(forts. fr. sid. 11)

kompanichefen, som var förlagd i en gård vid Påvelund. I Carolibatteriet togs för givet att de voro svenskar, allra helst som intet inrapporterats från Kåringbergsbatteriet. Danskarna kommo därför ostört fram till Nya Varvet, där de landstego. Vakten överrumplades, likaså posten vid det nedre batteriet. Danskarna bemäktigade sig fartygen och började göra förberedelser för att föra dem ut ur hamnen.

På Nya Älvsborgs fästning hade någon av posterna tyckt sig höra årslag och detta blev så småningom anmält till kommandanten, översten Gadde. Förhör igångsattes uppe på vallen och i samband härmed hördes gevärseld i riktning mot Nya Varvet. Då det emellertid var det Zengerleinska sachsiska regementet, som hade vakten, tillmättes detta ingen betydelse!

Plötsligt sågs emellertid ett ljus i riktning mot Nya Varvet och strax därefter sågs ett fartyg springa i luften. Man slog då omedelbart larm, bemannade kanonerna och sköt larmskott. Vidare utsändes en vaktbåt i älvmyningen. Denna båt mötte i mörkret en slup på väg in mot Nya Varvet och då denna anropades fick man till svar, att det var Tordenskiöld. Och så var det också! T. lyckades ta sig fram till Nya Varvet, där danskarna nu höllo på med att söka varpa ut fartygen ur Nya Varvets

hamn. Detta var emellertid ett hårt arbete, särskilt som fartygen även måste föras genom den trånga öppningen i försänkningen mellan Billingen och Rya Nabbe. Det enda fartyg man lyckades få ut var en dansk galär. De återstående fartygen stuckos i brand, utom två flytande batterier, som man ej lyckades få eld på.

På morgonen kl. 3 var T. på väg ut ur älvmyningen. Han blev då beskjuten såväl av det övre batteriet på Billingen som av Nya Älvsborgs fästning och Kåringbergsbatteriet liksom också från trupper i land, vilka nu blivit larmade. I det rådande mörkret lyckades T. dock utan förluster komma ut och på förmiddagen återvände han till Marstrand.

T:s kupp hade krönts med framgång.

Undersökning igångsattes för att fastslå ansvaret för det inträffade. I huvudsak klarlades att anledningen var brister i bevakningens ordnande i färvattnen kring Nya Älvsborg. Protokollet från undersökningen lär omfatta icke mindre än 1.672 sidor! Utslag avkunnades 1725. Endast två mindre bötesstraff utdömdes.

Detta var sista gången Nya Älvsborgs fästning anfölls. Dess roll såsom fästning fortlevde dock ända fram till 1869, då den nedlades.

* * * * *

Vi hedra och hylla kamrater som jubilerar:

75 år:

Löjtnant (mar) Janne Wiktor Strandh, Örebro 24/ 2 1955

70 år:

Major Stellan Wulff, Göteborg 5/ 3 1954

F. d. Tullöveruppsyningsman Emil Nilsson, Göteborg 30/ 6 1954

Övermaskinist Alex Hawborn, Göteborg 12/11 1954

65 år:

Bokförelse Arvid Rydén, Göteborg 11/ 2 1954

Pensionär Jakob Gustafsson, Göteborg 19/ 4 1954

F. d. Spårvägsman Gustav Lindblad, Göteborg 7/ 9 1954

Stationsmästare Arvid Odenhem, Gbg 5/ 3 1955

60 år:

Förvaltare P. A. Färdigh, Göteborg 5/ 9 1954

Inspektör Gustaf Evald Olsson, Näset 14/10 1954

Kamrer Fritz Björklund, Floda 19/ 1 1955

Verkmästare Ludvig E. Rosdahl, Gbg 29/ 1 1955

55 år:

Handlande Anders Gunnar Hedlund, Göteborg 2/ 1 1954

Flaggjunkare A. E. Johansson, Gåvetorp 21/ 2 1954

Fabrikör Nils Cronander, Göteborg 29/ 5 1954

Herr Ivar Jansson, Göteborg 7/ 8 1954

Droskägare Hugo W. Jönsson, Göteborg 11/ 9 1954

Direktör Inge Harström, Göteborg 19/12 1954

Snickare Gustaf E. Gustafsson, Källered 31/ 1 1955

50 år:

Direktör Sixten Egerdal, Göteborg 28/ 2 1954

Herr Algot Hult, Göteborg 29/ 4 1954

Distriktschef Oskar Fernström, Mölnlycke 14/ 6 1954

Handlande Oskar Johansson, Göteborg 22/ 9 1954

Trädgårdsmästare Edvard Pettersson Järnbrott 5/ 1 1955

Konsul Magnus Wiberg, Malmö 24/ 1 1955

Varvsägare Gustav Ekelund, Köpstadsö 28/ 1 1955

* * * * *

Norsk hälsning

Vid årsskiftet ankom hälsningar till föreningen och ordföranden från Peder Berg och T. Ulleberg. Ullebergs hälsning lød: "Käre kamrater! Vi sänder er alla vid årsskiftet våra hjärtliga hälsningar med tack för vad vi fick uppleva tillsammans med eder under 1953. Tillåt oss att särskilt få hälsa de kamra-

ter som gästade oss i maj. Vi innefattar i våra goda önsknings för föreningen också det hopp att vi under 1954 får ny anledning att utbygga det goda kamratskap som redan består och till slut saluterar vi den vackra svenska flaggan".

Gudstjänst i det fria

Övermaskinist Alex Hawborn:

Med kustartillerister i västerled

Lördagen den 9 maj i fjol startade en buss från Göteborg med Halden — Fredriksten som mål. 21 av kamratföreningens medlemmar deltog i färden. Resan var föranledd av en inbjudan från Östfolds Kystartilleri, vilken inbjudan var ett svar på det av Kustartilleriets Kamratförening i Göteborg anordnade mötet på Tanums-Hede året förut.

Vid tullgränsen på norska sidan Svinesund möttes vi av två norska kolleger, som hälsade välkomna till Norge och dekorerade med band i norska färgerna, s. k. fälttecken.

Vi fortsatte så med norsk personbil som ledare genom Halden upp till Fredriksten, där inkvartering hade beretts genom tillmötesgående av kommandanten på fästningen, general Holsst. Efter det vi bekantat oss med vår förläggning hälsades vi välkomna på fästningens övningsfält till Östfoldkamraterna. Väl mött från Tanums-Hede!

Samling i den nyrenoverade matsalen, där middagen serverades. Förmannen i Ostfoldskystartilleristers kamratförening, Tormund Ulleberg, hälsade välkomna till bords och vid kaffet överlämnade 1:ste vice ordföranden överste Wockatz de svenska kamraternas gåva till värdfolket med några välvalda ord om kamratskapets betydelse. Osloföreningens förman, Peder Berg, höll ett kraftfullt anförande, vilket hälsades med ihållande applåder.

Peder Berg äskade senare åter ljud, nu för att kalla fram 2:dre vice ordföranden och sekreteraren i Göteborgsföreningen. Oslo Kystartilleriförening hade nämligen beslutat tilldela dessa representanter Norska Kystartilleriets hederstecken i guld för väl utfört arbete i föreningarnas syfte.

Efter några timmars kamratlig samvaro med filmförevisning, sång och deklamation gjordes uppbrott för att söka nödig vila.

Söndagen inleddes med revej kl. halv åtta. Fästningens kommandant, general Holsst, kom under frukosten ned i matsalen, där han hälsade samtliga hjärtligt välkomna till Fredriksten. Han uttalade bl. a., att en gång var inte svenskarna så välkomna hit, men den anda, som nu skapats mellan Nordens folk, gör att allt gammalt groll är glömt och vi hälsa varandra som bröder varhelst vi råkas.

Efter måltiden samlades deltagarna under respektive föreningars fanor på exercisplatsen för gudstjänst. Sognepresten talade om den nordiska andan och gudstron. Han belyste samklangen mellan nordiskt mannadåd och sann gudsfruktan i ett synnerligen stämmingsfullt anförande, varefter psalmen Vår gud är oss en väldig borg tonade ut över slätten.

Efter gudstjänsten besågo vi nu under sakkunnig ledning fästningen såväl inom som utom. I samband härmed underhöll oss ciceronen, som inom parentes just var expert på Karl XII-forskningen, om svenskarnas uppmarschväg genom Tistedalen, om deras angreppsplaner, placering av artilleri, löpgravarnas utgångsläge och slutliga sträckning samt konungens tältplats under belägringen, alltsamman synnerligen intressant och lärorikt.

Efter avslutad visning av fästningen var det samling på exercisfältet, där gardesregementets musikkår gav konsert. Här tillbringades någon timme med samtal och förbrödring.

Vid middagen kl. 16 framfördes tack för trivsam samvaro och klockan halv sex var vår buss (ej någon av Karl XII:s) klar och startade för hemfärden, som gick över samma vägar som uppresan och alla beundrade vi vårt vackra Bohuslän, som gled förbi i sommarkvällen. Så var då resan snart ett minne blott, men ett minne som sent glömmes.

Metallgjutgods

alla slag

Stor o. snabb leveransförmåga

Moderata priser

*

AKTIEBOLAGET

F. R. Cedervall & Söner

Stampgatan 24

Göteborg

Telefon 15 27 95, 15 27 96

Lita på oss . . .

Järntorget 2 - Redbergspl. 2

Tel. Växel 17 22 40

GÖTEBORG

Sport • Hushåll

Byggnad • Verktyg

Maskinmästare C. A. Hofving:

Oscarsborgs 100-årsjubileum

Kystartilleriets Soldatforeningar i Oslo, Drammen och Fredrikstad firade söndagen den 23 augusti förra året fästningens 100-årsjubileum under stor tillslutning. I festligheterna deltog, förutom en del officerare med admiral Skule Storheill, generalinspektören för Kystartilleriet oberst H. A. Enger och fästningens kommandant 1940, oberst Birger Eriksen samt representanter från broderföreningarna i Danmark och Sverige, mellan 500 och 600 medlemmar från Oslo, Drammen och Östfoldföreningarna.

Tidigt på söndagsmorgonen förde flottans fartyg oss ut från Oslo till Oscarsborg. Efter framkomsten blev det uppställning på kajen och avmarch under fladdrande fanor med Gardesregementets musikkår i spetsen till den öppna platsen framför borggårdsporten där fyrkant bildades. Efter det att generalinspektören, oberst H. A. Enger emottagit truppen överlämnade ordföranden i Osloföreningen, Peder

Berg, en fana till fästningen samt ordföranden i Drammenföreningen, Ludvig Hatleberg, en minnesten med följande inskription: "1853—1953, Oscarsborg Festning, Kystartilleriets Soldatforening, Drammen" samt konungen Oscar I:s och konung Haakon VII:s initialer". Efter parad för fanan blev det en kort gudstjänst av felprest Lars Bakke Asbjørnsen. Den högtidliga ceremonin ägde rum på fortplatsen. Middag serverades därefter i fortbyggnaden. Därvid hölls naturligtvis en hel del åtföljda av hurrarop. Under det att kaffe intogs överlämnades en del gåvor som minne av dagen till fästningens kommandant, oberstlöjtnant G. H. Landmark. Danska representanten, bankdirektör C. O. Thorsen överräckte ett gammalt gevär från 1867 och jag vår förenings bordstandar med stång. Efter ett par timmars kamratlig samvaro förde marinfartygen oss tillbaka till Oslo.

• **JMW** •

ÅNGPANNOR

PUMPAR

ÅNGTURBINER

Vid avdelning Juneverken:

VÄGVÄLTAR

VÄGHYVLAR

SLÄPVAGNAR

JÖNKÖPINGS MEKANISKA WERKSTADS AKTIEBOLAG

65 år i speditionens tjänst

En tredjedel av landets export och import går över Göteborgs hamn. Det är stora kvantiteter av detta gods från våra bruk och andra storföretag, som tryggt och ekonomiskt når bestämmelseorten genom Axel H. Ågrens spedition.

AXEL H. ÅGREN A/B

SPEDITIONSAVDELNINGEN